

Piippujen Ympärillä

WARKAUS-SEURA RY • www.varkaus-seura.fi

"Rosvot" ja kunnostus

Alkuvuodesta tehty sisäremontti Kotiseutukeskuksessa saatiin valmiiksi helmikuun lopussa, ja Ravintola Tyyskänhovi aloitti uusituissa tiloissa toimintansa maaliskuun alussa. Talo sai kohennetun ilmeen myötä uusia asiakkaita entisten lisäksi. Perhejuhlat, kokoukset ja muut tilaisuudet lounastarjoilun lisäksi soveltuvat hyvin vanhaan taloon. Kaikki osapuolet ovat tyytyväisiä uudistuksiin.

Huhtikuun lopulla kävi 'rosvo' eräänä yönä testaamassa talon hälytysjärjestelmää rikkoen paikkoja useammasta kohdasta. Hälytysjärjestelmä toimi, ja 'rosvo' saatiin kiinni. Kiitos ripeästä toiminnasta kuuluu vartijalle ja poliisille. Tästä yöllisestä vierailusta tullaan esittämään kävijälle lähes tuhannen euron lasku. Olisi toivottavaa, että vanha rakennuksemme voisi jatkossa välttyä tämänkaltaisilta vierailta!

Warkaus-seura ry:n aktiivinen varainhankinta tuotti toivottua tulosta, kun Museovirastolta saatiin päätös, että piharakennuksen tiilikaton korjaamiseen ja tarvittaessa sen uusimiseen sekä sen kantavien rakenteiden korjaamiseen on myönnetty avustusta 11000 €. Tämä summa on merkittävä. Nyt on tarve hankkia vielä sama summa euroja, jotta katto saadaan

kuntoon viimeistään vuoden 2016 alkuun mennessä.

Korjaukset ovat yllättävän kalliita toteuttaa, kun kohteena on vanha rakennus, ja korjauttajana yhdistys, jossa toimitaan talkoovoimin. Ilman vapaaehtoistyötä tämänkaltaiset remontit todennäköisesti jäisivät hoitamatta. Warkaus-seura toivookin, että yhdistyksemme toimintaan liittyisi henkilöitä, joilla on halu toimia perinnerakennusten säilyttämisen puolesta huolehtimalla esimerkiksi Tyyskässä olevista rakennuksista. Tietoa ja kuvia yhdistyksemme toiminnasta löytyy osoitteesta www.varkaus-seura.fi.

Vanhojen rakennusten korjausten lisäksi on ilahduttavaa huomata, että kaupungissamme rakennetaan uuttakin. Onhan pitkän tauon jälkeen keskellä kaupunkia rakennustururi! Tämä on odotettu merkki tulevaisuuden uskosta.

Hyvää kesän odotusta!

Raimo Sikanen

Warkaus-seura ry:n puheenjohtaja

Varkaus-Petroskoi yhteistyötä pian 50 vuotta

Varkauden ja Petroskoin toiminta ystävyyskaupunkina alkoi vuonna 1965 joten se tulee ensi vuonna 50 vuoden ikään. Se on 15 varhaisimman maiden välisten kaupunkisuhteiden joukossa ja vanhin Karjalan tasavallan ja Suomen välisistä suhteista. Se oli alusta alkaen tärkeä väylä rakentaa kanssakäymistä paitsi suoraan kaupunkilaisten välille myös Venäjän Karjalassa toimiville suomenkielisille luoda hyvät kanavat laajemminkin Suomeen ja täällä toimiviin alansa toimijoihin. Alkuaikojen pioneereita olivat Petroskoin suomalainen Draamateatteri ja Varkauden Teatteri, Karjalan suomenkielisten kirjailijoiden liitto, ammattiasastot, jopa pilkkiseurat ym tahot.

Ystävyysuhteen myötä syntyivät myös monet aluksi mahdolltomilta tuntuneet mutta myöhemmin toteutuneet aloitteet. Jo heti sen jälkeen kun muste sopimuksen allekirjoituksissa kuivui, pöydällä oli aloitteet niin uuden rajanylityspaikan aikaansaamisesta kuin Laatokan pohjoispuolitse Suomen rajalta Petroskoihin johtavan kansainvälisen tien rakentamisesta. Vei 25 vuotta noista paperille pannuista iduista kun rajapuomit avautuivat. Toki siinä oli vuosien varrella iso joukko muitakin vaikuttajatahoja puomeja nostamassa, mutta ensimmäisten Suomi-Neuvostoliitto-Seuralle ja Neuvostoliiton Suomen suurlähetystölle toimitettujen esitysten rintamassa olivat Varkaudesta lähteneet aloitteet.

Vuosien aikana syntyneet henkilösuhteet, järjestöjen välinen kanssakäyminen, kaupunkien eri hallintokuntien väliset tietojen vaihdot, jopa Petroskoin lastensairaalaa kalustamiseen, entisen evlut. kirkon käynnistämiseen ja uuden kirkon rakennustoimikunnan toimintaan osallistumiseen, humanitaarisen avun toimittamiseen ym. liittyneet isot projektit ovat kantaneet tähän päivään saakka. Ja

Kuva: Sirpa Ollikainen

Paneelikeskustelun osanottajia: Juha Koivula, tulkki Ljubov Kolomainen, Natalia Lavrushina, Karjala-Suomi seuran pj. Jelena Barbashina ja Tatjana Klejerova.

tällainen toiminta on tätä päivää nytkin. Tänä vuonna ajankohtaisia ovat mm. vanhustyöhön ja invalidien, kehitysvammaisten ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten parissa toimivien ammattilaisten tapaaminen, nuorten kulttuuripäivien toteuttaminen Petroskoissa tänä vuonna ja Varkaudessa ensi vuonna, Petroskoin Kansallisen Teatterin vierailu to 13.11. Varkauden Teatterissa sekä ensi vuoden 50 v tapahtumien suunnittelu. Osasto on myös suhteidensa kautta ollut rakentamassa mahdollisuutta Pohjois-Savon Maakuntaliiton johdon ja Karjalan Tasavallan päämiehen Aleksander Hudilaisen tapaamiselle mikä toivottavasti tapahtuu kesäkuussa.

Suhteiden ylläpidossa ja suunnittelussa kaupunkia on koko 50 v toiminnan ajan avustanut vuosien varrella nimeään vaihtanut ystävyysseura. Tänä vuonna 70 v toimintaansa viettävä seura tuntee nyt nimen Suomi-Venäjä-Seuran Varkauden seudun osasto. Sen toiminta on nykyisin alueellista kattaan Varkauden lisäksi Heinäveden, Joroisten ja Leppävirran alueet. Seura viettää vuosijuhlaansa la 13.09. luonnon keskellä Kallioniemessä jäsentensä ja ystäviensä kanssa teemalla "Ilman pönötystä". Varmaan päivään liittyy

jokunen puhekin mutta ei tummia pukuja vaikka vaatetta on kyllä hyvä olla yllä. Toki tummassakaan puvussa paikalle tulevaa ei pois käännytetä. Tarkoitus on nauttia yhdessä olosta mukavan tekemisen ja kulttuurinautintojen parissa unohtamatta myöskään rikkasta venäläistä ruoka- ja teekulttuuria. Seuran johtokunta vieraili huhtikuun lopulla Petroskoissa osallistuen sikäläisen kumppanin eli Karjala-Suomi-Seuran Petroskoin päin järjestämään seminaariin "Karjalan tasavallan ja Suomen väliset kulttuurisuhteet. Nykyisiä haasteita." Siellä pyrittiin luonaan kuvaa tulevista mahdollisuuksista olemassa olevien ja hankittaviksi mahdollisten resurssien puitteissa. Erityisesti EU:n uuden toimikauden 2014-2020 lähialueohjelman eli ENI-ohjelman suunnitelmat olivat esillä. Eikä seminaarin aikana jätetty sivuun myöskään vallitsevaa poliittista tilannetta. Sen osalta todettiin että avoimet ja suorat keskustelut ovat tärkeitä ja ystävyysyden on kestävä ne. Kun kyse on kansalaisjärjestöistä, oleellista on välittää tietoa, välttää provosoitumista ja keskittyä ruohonjuuritason toimintaan hyvässä kansandiplomatian hengessä.

Juha Koivula

Tulkaa keväällä veräjälle! Muistoilla ystävän kasvat Raotan ovea lapsuuteen Lähellä luontoa, lasta Alppiruusuja, orvokkeja

KEVÄINEN KUTSU
He noudattivat kutsua. Keväällä he saapuivat. Toivat lapsuusajan tullestaan. Koulumuistot mukanaan. Ilon ja hyvän mielen.

Jo portti tuntui tutulta. Entisen koulun pihalla oltiin kuin kauan sitten.. Alkoi opintojen kertaus.

Koulu- ja luokkatoverit muistot mukanaan. Muistoilla ystävän kasvat. Ystävän ilme. Ääni ja puhetapa. Kuin ennen. Tuli lämmin olo.

Siinä hetkessä läsnä lapsuus ja nuoruus. Kaukainen menneisyys. Onnellinen aika.

Ulla Hirvonen
Muistoilla ystävän kasvat (2014)

Kuva: Kullervo Hirvonen

Tunnetko Varkautta - Rehnströmin katu?

Missä sijaitsee Rehnströmin katu Varkaudessa? Moni autoilija tietää, että se on Ämmäkosken sillalta Taipaleen kanavalle ajtaessa ainoa katu oikealle, joka kääntyy vasemmalle jäähallin ja Kämärin kentän ohitse T-risteykseen.

Kuka oli Rehnström? Hän oli 1800-luvun puolivälissä komissionimittari eli Kuopion läänin maanmittari. Miksi hänellä on Varkaudessa nimikkokatu? Sen selvittämiseksi on kirjoitettava taustatietoa sekä maamme että Varkauden historiasta.

Kaupungin perustamista Varkauden ruvettiin suunnittelemaan liikenteen ja teollisuuden vilkastuessa 1800-luvulla. Varkauteen oli muodostunut kaksi keskusta, toinen oli ruukki ja toinen Taipaleen kanava.

Suomen kenraalikuvernööri Fredrik Wilhelm Rember von Berg matkusti keisari Aleksanteri II:n kruunajaisiin v. 1856. Samalla

matkalla hän sai luvan mm. viiden kaupungin perustamiseen, joista yksi oli Leppävirran Varkauteen kosken varrelle. Kuopion läänin kuvernööri Furuholm saapui seuraavana vuonna Varkauteen tutkimaan asiaa. Sopivia paikkoja perustettavalle ja rakennettavalle kaupungille oli kaksi. Toinen oli Pirtinniemi ja toinen oli Taipaleen kanavan (vanhan) seutu. Taipaleen edut olivat painavimmat. Siellä oli syvät rannat ja laivareitti oli lähellä. Haittoina olivat kuitenkin alueen louhikkoisuus ja mäkyisyys. Alue kuului ruukinpatruuna Paul Wahlin omistukseen, joka piti sillä kovaa hintaa. Lisäksi tulisivat siltojen rakennuskustannukset olemaan suuret.

Läänin maanmittari Carl Rehnström laati tulevalle Koskenniemen kaupungille asemakaavan. Aluetta kutsuttiin tuolloin Koskenniemeneksi. Se oli ajanmukaisesti ruutukaava. Siihen oli sijoitettu kaikki kaupungissa tarvittavat julkiset rakennukset, puistot, kadut, torit, laiturit jne. Paloturvallisuus oli keskeistä, joten oli kaavaan oli merkitty myös palotorni ja ruisku-

huone. Vakuutettiin, että "tulevan kaupungin asema on erinomaisen kaunis ja kulkuliikenteen puolesta vesitse erittäin tarkoituksenmukainen".

Asemakaava jäi tuolloin paperille. Maasto oli vaikeaa rakentamiselle, kustannukset olisivat olleet kallit, liikenne ruukille ja valtatielle oli veden takana. Pelättiin myös, etteivät ruukki ja tulevan kaupungin keskusta sulautuisikaan yhteen, vaan muodostuisi kaksi kilpailevaa yksikköä. Vuonna 1865 keisari hyväksyi lykkäyssuunnitelman, ja näin Koskenniemen kaupunki unohtui.

Kun uusi kanava ja Kämärin silta valmistuivat, tuli ajankohtaiseksi rakentaa poikkikatu uudelta tieltä vanhalle tielle. Sopiva nimi kadulle saatiin alueen muinoiselta asemakaavoittajalta, joka asemakaavakin on tallessa. Se taitaakin olla ensimmäinen asemakaava Varkaudessa!

Sirpa Ollikainen

Lähteenä käytetty professori Hannu Soikkasen Varkauden historia -kirjaa (1962).

88 SAVO Lauantai 17. toukokuuta 2014

Ravintola TYYSKÄNHÖVI

Wredenkatu 4
puh. 040 717 8491

Varaa aika laude-esittelyyn!

Warkop on nyt

PROSAUNA
www.prosauna.fi

Nikkarintie 1
78870 Varkaus
p. 0400 855 801